

Mnogobrojni načini za činjenje dobrih djela i postizanje nagrada (Medina)

Hatib: dr. Halid ibn Sulejman el-Muhenna

2. safer 1445. po Hidžri / 18. august 2023.

Hvala i zahvala pripadaju Allahu. Njega hvalimo, od njega pomoć i oprost tražimo i Njemu se utječemo od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga u zabludu ne može odvesti, a koga On u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, jedinog, Koji nema druga, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, neka su na njega Allahova milost, spas i blagoslov, i na njegovu porodicu.

“O vi koji vjerujete, bojte se Allaha istinskom bogobojažnošću i nipošto ne umirite osim kao muslimani!” (Ali Imran, 102)

“O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas je stvorio od jedne osobe, od koje je njen par stvorio, a od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. Bojte se Allaha, čijim imenom jedni druge molite, i čuvajte rodbinske veze. Allah vas, doista, nadzire.” (En-Nisa, 1)

“O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao - postići će ono što bude želio.” (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari su novine u vjeri, svaka novina je novotarija, svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u Vatru.

O muslimani, Allah je odlikovao Svoga vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, u odnosu na druge vjerovjesnike i poslanike i propisao mu je najbolji i najpotpuniji vjer zakon i pravac, kao što je odlikovao njegov ummet, u odnosu na druge narode, i učinio ga najboljim ummetom koji se ikada pojavio.

Njegov ummet vrijedi kao sedamdeset drugih, najbolji su i najdraži Allahu. Allah, džellešahu, s njim kao pečatom poslanika, predvodnikom bogobojažnih i prvakom Ademovih sinova, objedinio je njegovom ummetu dobra i blagodati koje su bile razasute kod ranijih naroda, i dao im je, uz to, posebne blagodati.

Jedna od vrijednosti i ljepota ovog uzvišenog šerijata jeste mnoštvo mogućnosti u činjenju dobra, koje on daje, i raznovrsnost dobrih djela kojima se svaki vjernik može približiti svome Gospodaru, bio bogat ili siromašan, jak ili slab.

Od Allahove neizmjerne milosti prema Njegovim robovima jeste da je sve njih opskrbio, a zatim je neke od njih odlikovao bogatstvom kako bi ih iskušao da li će Mu biti zahvalni, i kako bi Mu se približili davanjem zekata i sadake (milostinje), i tako uvećali svoju nagradu, očistili svoj imetak i duše, i to je Allahovo dobro koje On daje kome hoće, i Njegova dobrota je neizmjerena.

Zatim je On, Dobročinitelj, Milostivi, propisao Svojim robovima dobra i pobožna djela kojima se siromašni mogu izjednačiti sa bogatima i dostići njihov stepen u nagradi, kao što se navodi u hadisu koji je zabilježio imam Muslim od plemenitog ashaba Ebu Zerra Džunduba ibn Džunade el-Gifarija, radijallahu anhu, da je jedna grupa ashaba došla kod Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekli su mu: "Allahov Poslaniče, imućni među nama odnesoše svu nagradu, klanjaju kao što i mi klanjamo, poste kao što i mi postimo, i udjeljuju višak svog imetka (na Allahovom putu)." Poslanik ih upita: "A zar Allah, džellešahu, nije i vama dao mogućnost da udijelite milostinju (sadaku)? Svaki izgovoreni tesbih (subhanallah), tekbir (Allahu ekber) i tehlil (la ilahe illallah) je milostinja. Svako pozivanje da se čini dobro i sprečavanje zla je milostinja. Pa i kad svoju strast zadovoljiš na dozvoljen način, i to je milostinja." Na to ashabi rekoše: "Pa zar kad jedan od nas zadovolji svoju strast i za to nagradu ima?" Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: "Šta mislite kada bi svoju strast zadovoljio na nedozvoljen način, bi li zaslužio kaznu? Tako isto kad čovjek svoju strast zadovolji na dozvoljen način zaslužuje nagradu."

O vjernici, tekstovi iz dviju časnih objava, Kur'ana i sunneta, ukazuju na šire značenje sadake (milostinje), i da sadaka koja se daje u imetku nije ograničena na uboge i

siromašne, iako je vrijednost sadake ovim dvjema kategorijama potvrđena i velika, i da postoje načini i putevi kojima se dobročinitelj, bez obzira na to koliko oskudijevao u imetku, može pridružiti počasnoj loži darežljivih i dostići karavanu imućnih, a jedan od tih puteva jeste trošenje imetka na porodicu, ženu i djecu, pa čak i na sebe. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Kada čovjek nešto potroši na svoju porodicu, nadajući se Allahovoj nagradi, to mu bude upisano kao sadaka." (Buhari i Muslim)

Također je rekao: "Od dinara koje si utrošio na Allahovom putu, za oslobođenje roba iz ropstva, za siromašnog i za svoju porodicu, najveća je nagrada za onaj koji si utrošio na svoju porodicu." (Muslim)

Trošenje imetka na sebe, kako bi se postigla neovisnost o drugima ima prednost u odnosu na trošenje imetka na porodicu. Imam Muslim bilježi od Džabira, radijallahu anhumu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Neki čovjek iz Benu Uzra oslobodio je roba, rekavši mu: 'Slobodan si nakon moje smrti', pa je ta vijest došla do Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i on ga je upitao: 'Imaš li drugog imetka osim ovog roba?' 'Nemam', odgovorio je on. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, tada reče: 'Ko će ovog roba kupiti od mene?', pa ga je kupio Nuajm ibn Abdullah el-Adevi za osamsto dirhema, pa ih je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, predao ovom čovjeku i rekao mu: 'Počni od sebe, i prvo sebi udijeli milostinju, a ako nešto pretekne, udijeli svojoj porodici, a ako nešto pretekne, onda svojoj rodbini, a ako i nakon toga pretekne, onda ovako i ovako, onim ispred sebe ili sa desne i lijeve strane.'" Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je rekao: "Najbolja sadaka je ona koja se daje od viška (tj. od onoga što nije potrebno za porodicu ili izmirenje duga), a uvijek počni od onih koji su u tvom skrbništvu." (Buhari)

O vjernici, prethodni hadis od Ebu Zerra, radijallahu anhu, i drugi Vjerovjesnikovi blagoslovljeni hadisi potvrđuju su drugog, općenitijeg, značenja sadake, a ono je: svaki vid dobročinstva kojim musliman ostvaruje vlastitu korist ili korist za druge.

Svako spominjanje Allaha je sadaka, svako udovoljenje svojim i strastima supružnika, na halal način, je sadaka, svako dobročinstvo je sadaka, kao što kaže Istinoljubivi i

Povjerljivi, i svaka pomoć potrebnome koji nije u stanju brinuti se o sebi i slično je sadaka, a onaj ko ne može ništa od toga, neka se suzdrži od činjenja zla i uznemiravanja Allahovih stvorenja, i to je sadaka koju je udijelio sam sebi. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Sadaka je obaveza svakog muslimana." "A šta ako nema imetka?", upitaše. "Neka zaradi svojom rukom pa okoristi sebe i udijeli sadaku", reče Poslanik. "A ako to nije u stanju?", ponovo upitaše. "Neka pomogne potrebnog u nevolji", reče on. "A ako ni to ne može?", upitaše oni. "Neka čini dobro i suzdrži se od zla, to mu je sadaka." (Buhari i Muslim)

Jedan od vidova sadake je da musliman zasadi stablo ili posije zrno pa da od toga imaju korist ljudi ili životinje. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Nijedan musliman neće posaditi sadnicu, ili posijati usjev, a da mu ono što od toga pojede čovjek, ptica ili životinja neće biti sadaka." (Buhari)

Svaka pomoć muslimana njegovom bratu, priskrbljavanje koristi, otklanjanje štete ili neugodnosti, unošenje radosti u njegovo srce, smatra se sadakom, milostinjom.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Osmijeh koji uputiš svome bratu bit će ti upisan u sadaku; pozivanje na činjenje dobra i odvrćanje od zla bit će ti upisano u sadaku; pokazivanje pravog puta osobi koja je zalutala bit će ti upisano u sadaku; ako pomogneš osobi koja ne vidi, bit će ti upisano u sadaku; uklanjanje kamena, trna ili kosti s puta bit će ti upisano u sadaku; i kada izliješ vodu iz svoje kofe u kofu svoga brata, i to će ti biti upisano u sadaku." (Hadis je hasen i bilježe ga ga Buhari u Edebul-mufredu, Tirmizi, Ibn Hibban i drugi.)

Također, lijepa riječ kojom se poduči neznalica ili nemarni probudi iz nemara, optimistična i radosna vijest koja se saopći bratu muslimanu, ili lijepa riječ na dočeku ili ispraćaju, sve je to sadaka, milostinja. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "I lijepa riječ je sadaka." (Buhari i Muslim) Ebu Derda, radijallahu anhu, kaže: "Čovjek ne može učiniti vredniju milostinju od toga da savjetuje skupinu ljudi, i onu odu od njega a Allah im je dao korist od tog njegovog savjeta."

O Allahu, Ti koji otvaraš i opskrbljuješ, Sveznajući, podari nam ispravno razumijevanje vjere, poduči nas sunnetu predvodnika svih poslanika i podari nam svjetlo koje će nam osvjetljavati put među svjetovima.

O muslimani, Allah vam je naredio da donosite salavate i selame na Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa je rekao: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

Molim Allaha da i meni i vama podari blagoslov u časnom Kur'anu, i da podari da nam koriste njegovi ajeti i mudra opomena. Rekoh ovo i od Uzvišenog Allaha tražim oprost za sebe, za vas i sve muslimane od svakog grijeha, a tražite i vi, On mnogo prašta i On je milostiv.

